

Sygn. akt: I C 506/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2021 roku

Sąd Rejonowy w Mrągowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Krzysztof Połomski
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Milena Urbanowicz-Wójcicka

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2021 roku w Mrągowie

na rozprawie

sprawy z powództwa K. S.

przeciwko K. N.

o zapłatę

I. powództwo oddała,

II. nie obciąża powoda kosztami procesu.

ZARZĄDZENIE

1. odnotować,

2. za 7 dni lub z wnioskiem o uzasadnienie.

M., dnia 8 grudnia 2021r.

Sygn. akt **I C 506/20**

UZASADNIENIE

Powód K. S. wniósł o zasądzenie od pozwanego K. N. kwoty 4.920 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia doręczenia pozwanemu pozwu do dnia zapłaty. Nadto domagał się zasądzenia od pozwanego na jego rzecz kosztów procesu, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 10 kwietnia 2020 roku na parkingu przy ul. (...) w M. doszło do zdarzenia drogowego, w wyniku którego uszkodzeniu uległ należący do powoda pojazd marki K. (...) o numerze rejestracyjnym NO (...). Wyjaśnił, że kierujący pojazdem marki K. (...) o numerze rejestracyjnym (...) K. N. dwukrotnie uderzył w w/w auto, wskutek czego uszkodzeniu uległy dwie pary drzwi oraz zderzak pojazdu. Motywując zasadność kwoty dochodzonej pozwem podał, że niedługo przed zdarzeniem lakier w pojeździe marki K. (...) o numerze rejestracyjnym

(...) został zabezpieczony powłoką ceramiczną, a z tego tytułu powód został obciążony wynikającą z faktury VAT kwotą 4.920 złotych. Zaistnienie zdarzenia z dnia 10 kwietnia 2020 roku całkowicie zniweczyło efekt tego zabiegu. Ubezpieczyciel powoda, który dokonał likwidacji szkody z tytułu ubezpieczenia AC, odmówił zwrotu na rzecz powoda przedmiotowego kosztu z uwagi na fakt, że w chwili ubezpieczenia powłoka ceramiczna nie była jeszcze założona. Powód precyzując roszczenie wskazał, że odpowiedzialność pozwanego wynika z art. 415 kc, bowiem nie zachował on należytej ostrożności w chwili wykonywania manewru na parkingu, w konsekwencji czego doszło do uszkodzenia auta powoda.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu, według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko zakwestionował, jakoby wyrządził szkodę określoną w pozwie, w tym jej zakres i wysokość dochodzonego roszczenia. Z drugiej strony przyznał, że był sprawcą zdarzenia z dnia 10 kwietnia 2020 roku, w wyniku którego doszło do zarysowań powłoki lakierniczej w pojeździe powoda. Zaprzeczył jednak, aby pojazd marki K. (...) o numerze rejestracyjnym (...) był pokryty powłoką ceramiczną. Zaakcentował, że okoliczność tę potwierdził zakład ubezpieczeń. Nadto w toku postępowania podniósł zarzut braku legitymacji czynnej po stronie powoda, wskazując, że K. S. jest jedynie leasingobiorcą, a nie właścicielem pojazdu marki K. (...) o numerze rejestracyjnym (...).

Sąd ustalił, co następuje:

(...) S.A. III Oddział w O. (leasingodawca) zawarł z K. S. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą sklep (...) (leasingobiorca) umowę leasingu, której przedmiot stanowił pojazd marki K. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Następnie K. S. – jako leasingobiorca – zawarł z (...) S.A. z siedzibą w W. umowę ubezpieczenia posiadaczy pojazdów mechanicznych OC i AC, a także (...) i (...) w Drodze na okres od dnia 5 lipca 2019 roku do dnia 7 lipca 2020 roku (polisa nr (...)). Przedmiot ubezpieczenia stanowił pojazd marki K. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Jako właściciela pojazdu wskazano (...) S.A. III Oddział w O., a sposób użytkowania pojazdu określono na użytek zarobkowy, standardowy.

(dowód: polisa nr (...) – k. 60-61, akta szkody CD – k. 80)

W kwietniu 2020 roku A. S. prowadzący działalność pod firmą (...) na zlecenie K. S. wykonał usługę detailingową, polegającą na przygotowaniu lakieru i zabezpieczeniu powłoką ceramiczną pojazdu marki K. (...) o numerze rejestracyjnym (...). W dniu 8 kwietnia 2020 roku podmiot ten wystawił fakturę VAT nr (...), obciążając K. S. obowiązkiem zapłaty kwoty 4.920 złotych brutto z tytułu przedmiotowej usługi.

(dowód: faktura VAT nr (...) – k. 12, zeznania świadka D. S. – k. 83-84, zeznania świadka A. S. – k. 84, zdjęcia i nagranie na płycie CD – k. 59)

W dniu 10 kwietnia 2020 roku około godziny 16:40 na parkingu prywatnym położonym przy ul. (...) w M. doszło do zdarzenia drogowego, podczas którego kierujący pojazdem marki K. (...) o numerze rejestracyjnym (...) K. N. wykonując manewr cofania, wskutek niezachowania odpowiedniej odległości dwukrotnie uderzył w prawidłowo zaparkowany pojazd marki K. (...)

o numerze rejestracyjnym (...), należący do (...) S.A. a znajdujący się w posiadaniu zależnym K. S.

(bezsporne, a nadto dowód: karta zdarzenia drogowego – k. 8-11, akta postępowania o wykroczenie sygn. akt PR – 2593/20 – k. 31-55, informacja (...) k. 6-7, akta szkody CD – k. 80)

Sprawca w dacie zdarzenia posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w (...) S.A. z siedzibą

w W., który to podmiot przyjął odpowiedzialność za powstałą wskutek w/w zdarzenia szkodę i z tytułu ubezpieczenia OC wypłacił na rzecz (...) S.A. z siedzibą w W. odszkodowanie w kwocie 13.220,22 złotych. W dniu 23 kwietnia 2020 roku K. S. dokonał zgłoszenia szkody z dnia 10 kwietnia 2020 roku w (...) S.A. z siedzibą w W. z polisy AC, domagając się odszkodowania w kwocie 4.920 złotych, które to koszty udokumentowane zostały fakturą VAT nr (...). Ubezpieczyciel wskazał, że zajmuje się już szkodą z dnia 10 kwietnia 2020 roku w pojeździe marki K. (...) o numerze rejestracyjnym (...), zarejestrowaną pod numerem (...). Poinformował zgłaszającego szkodę, że wystąpi do firmy leasingowej o wyrażenie zgody na wypłatę ewentualnego odszkodowania na jego rzecz oraz zwrócił się z prośbą o to, by poinformował firmę leasingową o zgłoszonym roszczeniu. Pismem z dnia 24 marca 2020 roku (...) S.A.

z siedzibą w W. poinformował poszkodowanego – (...) S.A. z siedzibą w W. o zgłoszeniu dokonany przez K. S.. W toku postępowania likwidacyjnego w/w szkody ubezpieczyciel wypłacił jedynie upoważnionemu przez (...) S.A. z siedzibą w W. podmiotowi (...) sp. z o.o. z siedzibą w G. odszkodowanie zgodnie z warunkami polisy i wymogami zakładu ubezpieczeń.

(dowód: akta szkody CD – k. 80)

Zakres szkody w pojeździe marki K. (...) o numerze rejestracyjnym (...) przy uwzględnieniu kosztów zabezpieczenia lakieru przedmiotowego pojazdu powłoką ceramiczną obejmuje elementy lewej strony pojazdu oraz tylnej części pojazdu. Określenie wysokości kosztów tego zabiegu w związku z uszkodzeniem auta jest niewykonalne.

(dowód: opinia biegłego sądowego M. P. – k. 90-96)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo było niezasadne i nie zasługiwało na uwzględnienie.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że powód w chwili zdarzenia z dnia 10 kwietnia 2020 roku nie był właścicielem pojazdu marki K. (...) o numerze rejestracyjnym (...), zaś był jedynie uprawnionym do korzystania z przedmiotowego samochodu w oparciu o umowę leasingu zawartą z (...) S.A. Okoliczność ta ma szczególne znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, bowiem poddaje pod wątpliwość legitymację czynną po stronie powoda, co podnosiła także strona pozwana. Ciężar dowodu – stosownie do treści art. 6 kc – rozkłada się tak, że to powód winien wykazać, że przysługuje mu prawo do występowania w niniejszej sprawie w charakterze strony powodowej.

Legitymacja czynna, jak i bierna, jest opartym na prawie materialnym uprawnieniem do występowania w charakterze strony w konkretnej sprawie sądowej. Wymóg jej posiadania stanowi przesłankę merytorycznego rozpoznania sprawy badaną przez Sąd w chwili orzekania, a jej brak stoi na przeszkodzie udzieleniu ochrony prawnej, skutkując oddaleniem powództwa. W sprawach o zapłatę odszkodowania legitymację czynną posiada poszkodowany. Osobę poszkodowanego utożsamia się z podmiotem, który doznał szkody pozostającej w związku przyczynowym ze zdarzeniem szkodzącym wbrew swojej woli. Wskazać należy, że w przypadku szkody majątkowej poszkodowany nie może być jednak każdorazowo identyfikowany i utożsamiany z właścicielem rzeczy, który to może –

w zakresie przyznanym mu przez ustawę – przenieść swoje uprawnienie do korzystania z rzeczy na inny podmiot (np. w drodze umowy cesji). Co do zasady jednak, w sytuacji gdy szkoda będzie polegała na uszkodzeniu czy obniżeniu jej wartości, poszkodowanym może być jedynie właściciel rzeczy, bowiem to właśnie w jego majątku dochodzi do określonego uszczerbku majątkowego (vide: uzasadnienie uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2005 roku sygn. akt III CZP 99/04, publ. OSNC 2005, Nr 10, poz. 166).

Istota umowy leasingu uregulowana została w art. 709¹ kc, zgodnie z którym przez umowę leasingu finansujący zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, nabyć rzecz od oznaczonego zbywcy na warunkach

określonych w tej umowie i oddać tę rzecz korzystającemu do używania albo użytkowania i pobierania pożytków przez czas oznaczony, a korzystający zobowiązuje się zapłacić finansującemu w uzgodnionych ratach wynagrodzenie pieniężne, równe co najmniej cenie lub wynagrodzeniu z tytułu nabycia rzeczy przez finansującego. Z kolei według art. 709⁴ § 1 kc, finansujący powinien wydać korzystającemu rzecz w takim stanie, w jakim znajdowała się ona w chwili wydania finansującemu przez zbywcę. W umowie leasingu można zastrzec, że korzystający obowiązany jest ponosić koszty ubezpieczenia rzeczy od ryzyka jej utraty w czasie trwania leasingu (art. 709⁶ kc). Korzystający powinien używać rzeczy w sposób określony w umowie leasingu, a w braku takiego określenia w sposób odpowiadający właściwościom i przeznaczeniu rzeczy (art. 709⁹ kc). Natomiast przepis art. 709¹⁰ kc wprowadza generalny zakaz czynienia przez korzystającego zmian w przedmiocie leasingu oraz określa dopuszczalność wyjątków od tego zakazu. Pierwszy przypadek, gdy korzystający może czynić w rzeczy zmiany obejmuje sytuacje wyrażenia zgody przez finansującego. Zgoda taka może zostać wyrażona ad casum i dotyczyć wprowadzenia konkretnej zmiany. Finansujący może takiej zgody udzielić zarówno przed, w trakcie, jak i po dokonaniu zmiany. Ponadto zgoda taka może zostać wyrażona ex ante i in blanco w umowie leasingu, w której określone mogą zostać przypadki dopuszczalnych zmian w rzeczy. Na równi z umową leasingu traktuje się odrębne porozumienie stron określające zakres dopuszczalnych zmian także postanowienia wzorca umownego (regulaminu, ogólnych warunków umów) mającego zastosowanie do danego stosunku leasingu. Za dopuszczalne uznaje się także wyrażenie przez finansującego w umowie ogólnej zgody na dokonywanie wszelkich zmian w przedmiocie leasingu. Natomiast bez zgody finansującego korzystający może dokonywać tylko takich zmian w rzeczy, które wynikają z jej przeznaczenia. Co więcej, umowa leasingu może przewidywać tzw. opcję przeniesienia własności, a mianowicie zobowiązanie się finansującego do przeniesienia na korzystającego własności rzeczy po upływie oznaczonego w umowie czasu trwania leasingu, co uprawnia korzystającego do żądania od finansującego przeniesienia na jego rzecz własności rzeczy (art. 709¹⁶ kc). Do czasu ewentualnego wykonania tej opcji finansujący jest właścicielem rzeczy i zarazem jej samoistnym posiadaczem, natomiast korzystający jest jej posiadaczem zależnym, dla którego źródłem uprawnienia do używania rzeczy w określony sposób jest właśnie umowa leasingu (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2005 roku sygn. akt III CZP 99/04, publ. OSNC 2005/10/166).

W świetle powyższych rozważań prawnych nie ulega wątpliwości, że w sytuacji, gdy do powstania szkody dochodzi w okresie trwania umowy leasingu, to właściciel pojazdu (leasingodawca) legitymowany jest do dochodzenia roszczeń z tytułu jej powstania. Użytkownik pojazdu (leasingobiorca) jest zaś jedynie posiadaczem zależnym, który – w granicach ustalonych umową leasingu oraz przepisami kodeksu cywilnego – uprawniony jest do korzystania z samochodu. Posiada on uprawnienie do dochodzenia ewentualnych roszczeń odszkodowawczych wyłącznie w ściśle określonych przypadkach przewidzianych umową leasingu, na mocy udzielonego mu upoważnienia bądź wskutek dokonania określonej czynności prawnej (np. umowy cesji), czy też w sytuacji gdy, to bezpośrednio leasingobiorcę obciąża koszt naprawy pojazdu.

Z treści polisy nr (...) obejmującej pakiet ubezpieczeń OC, AC, (...) oraz (...) w Drodze jednoznacznie wynika, że ubezpieczającym pojazd marki K. (...)

o numerze rejestracyjnym (...) w ramach prowadzonej działalności gospodarczej był powód, zaś ubezpieczonym leasingodawca jako właściciel pojazdu. W świetle zawartej umowy ubezpieczenia powód nie posiada zatem statusu podmiotu ubezpieczonego, a tym samym nie posiada uprawnienia do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych z polisy

AC powstałych w okresie trwania umowy leasingu. Uprawnieniem tym dysponuje zaś leasingodawca – (...) S.A. Nie ulega wątpliwości, że sytuacja przedstawiałaby się zgoła odmiennie, gdyby powód posiadał upoważnienie udzielone mu przez leasingodawcę

do dochodzenia świadczeń z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia (umowne bądź odrębne), bądź też między rzeczonymi podmiotami doszło do czynności prawnej (umowa cesji),

na mocy której powód wstąpiłby w prawa i obowiązki ubezpieczonego i uzyskałby prawo

do dochodzenia odszkodowania za szkodę w ustalonym zakresie. W okolicznościach niniejszej sprawy przedmiotowa sytuacja jednak nie zachodzi, tudzież powód nie wykazał – stosownie do treści art. 6 kc – by taka sytuacja miała miejsce.

W dalszej kolejności odnieść należy się także do wysokości dochodzonego pozwem żądania, której to Sąd rozpoznający niniejszą sprawę – nawet w świetle pozyskania wiadomości specjalnych – nie mógł zweryfikować. Granice odpowiedzialności za skutki zdarzenia wywołującego szkodę wyznacza art. 361 kc, który w § 1 stanowi, iż zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Judykatura i doktryna zgodnie wskazują metodę dyferencyjną jako sposób określenia wysokości szkody majątkowej. Metoda ta polega na tym, że porównuje się dwie wartości, a mianowicie stan majątku poszkodowanego istniejący

po zdarzeniu, z którego szkoda wynikła z hipotetycznym stanem majątku poszkodowanego, który istniałby, gdyby owo zdarzenie nie nastąpiło. Wysokość szkody jest różnicą pomiędzy wartością tych stanów majątkowych (por. Ciszewski Jerzy (red.), Nazaruk Piotr (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, WKP 2019).

Biegły sądowy M. P. odnosząc się do wysokości dokonanych kosztów zabiegu w związku z uszkodzeniem pojazdu marki K. (...) o numerze rejestracyjnym

NO (...) wskazał, że ich oszacowanie jest niemożliwe. Powód nie przedłożył żadnej dokumentacji technicznej dotyczącej nałożonej na pojazd powłoki ceramicznej,

a dokumentów takich brak również w aktach szkody. Jednocześnie biegły ustalił, że stawki rynkowe detailingu oscylują od kwoty 2.000 złotych do kwoty 6.500 złotych, zaś koszt naniesienia poprawki ceramicznej – od 154 złotych netto do 500 złotych netto za jeden element. Opinia biegłego M. P. była przygotowana w sposób fachowy

i poparty rzeczową argumentacją, a nadto nie budziła wątpliwości Sądu pod względem formalnym oraz merytorycznym. Strony postępowania w zakreślonym przez Sąd terminie nie zakwestionowały przedmiotowej opinii, nie żądały jej uzupełnienia czy weryfikacji. W ocenie Sądu powód celem zabezpieczenia swych interesów względem leasingodawcy, jak i osób trzecich, winien posiadać dokumentację na okoliczność dokonanych w użytkowanym

na podstawie umowy leasingu pojeździe zmian o charakterze dodatkowym, w szczególności w zakresie pozwalającym stwierdzić zakresu tych zmian oraz użytych do tego materiałów (w tym jego producentów).

Z kolei zaniebdania w tym zakresie obciążają jego osobę

i skutkują de facto brakiem możliwości wyważenia ceny rynkowej wykonanej na zlecenie

w pojeździe marki K. (...) o numerze rejestracyjnym (...) usługi polegającej

na założeniu w rzeczonym aucie powłoki ceramicznej i jej weryfikacji wobec przedstawionej przez stronę powodową faktury VAT nr (...). Niemożliwym w okolicznościach sprawy stało się określenie ewentualnego wzrostu wartości

rynkowej pojazdu po dokonaniu tej usługi, a nadto – ustalenie istotnej dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy kwestii – wysokości faktycznej szkody. Jednocześnie podkreślić należy, że powód nie przedłożył ogólnych warunków umowy leasingu zawartej z (...) S.A., co uniemożliwiło dokonanie analizy ich postanowień, w tym m.in. tego, czy powód mógł bez zgody leasingodawcy dokonać przedmiotowego zabiegu w pojeździe bądź też tego, czy leasingodawca wyraził zgodę na jego dokonanie ex ante, czy in blanco w umowie bądź też

w odrębnym porozumieniu. Ostatecznie jednak kwestia ta podlegałaby rozliczeniu między samymi stronami umowy leasingu.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że K. S. nie wykazał legitymacji czynnej w zakresie roszczenia odszkodowawczego, jak i nie wywiązał się

z obowiązku udowodnienia wysokości szkody w kwocie dochodzonej pozwem, wobec czego – na podstawie art. 415 kc – orzeczono jak w punkcie I wyroku.

O kosztach procesu orzeczono w oparciu o regułę z art. 102 kpc, zgodnie z którym

w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W okolicznościach sprawy –

co do zasady – koszty procesu winny obciążać powoda jako stronę przegrywającą sprawę w całości. Jednakże w ocenie Sądu analiza podstawy faktycznej żądania pozwu uprawniała

do dokonania odstępstwa od tej ogólnej zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Nie ulega bowiem wątpliwości, że to pozwany był sprawcą zdarzenia szkodowego, a szkoda w majątku powoda nie została w całości naprawiona przez jego ubezpieczyciela. Przyczyną oddalenia powództwa w niniejszej sprawie była przede wszystkim kwestia typowo prawna, a związana z brakiem legitymacji procesowej czynnej po stronie powoda, który występował w niniejszym postępowaniu bez udziału profesjonalnego pełnomocnika. W tych okolicznościach uznać należy, że rozstrzygnięcie o kosztach procesu w realiach sprawy winno odpowiadać poczuciu sprawiedliwości (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2012 roku sygn. akt I CZ 66/12, publ. LEX nr 1232749).

/-/ sędzia Krzysztof Połomski